

Fotograaf ANDRÉ DE DIENES over de eerste strandfoto's van Marilyn Monroe

Marilyn on the beach

'De eerste foto's van Norma Jeane nam ik op het strand', schrijft André de Dienes, de fotograaf die Marilyn ontdekte, in de nieuwe uitgave van zijn memoires. Ze was toen zestien. Ze was niet platinablond, maar had nog eindeloos golvende gouden krullen. Marilyn Monroe werd geboren op het strand, zoals Venus uit het schuim van de zee.

DOOR KATRILJN SERNEELS

> Norma Jeane werd ontdekt door fotograaf André De Dienes, die de eerste foto's van haar nam op het strand. In de nieuwe zomeruitgave van zijn memoires, geïllustreerd met de mooiste, intiemste beelden, vertelt hij het leven van Marilyn. Een verhaal in foto's, van sweet sixteen tot wolk van een vrouw. Lees mee in de memoires van de man die bijna met Marilyn trouwde. Sweet darling, Marilyn Monroe.

Sweet Sixteen

November 1947. "Soms is de werkelijkheid beter dan de fictie. Ik was nog maar net aangekomen in Hollywood en had me geïnstalleerd in een bungalow in de Garden of Allah, toen ik Emmeline Snively van het modellenbureau Blue Book belde. Ik zei haar dat ik uit Los Angeles kwam en modellen nodig had voor een project met artistiek naakt. Miss Snively antwoordde dat ze net een erg mooi meisje had dat

wachtte op een eerste opdracht. Ze begon net als model, en misschien wilde ze ook wel naakt. Ze zou me een meisje sturen dat naar de naam Norma Jeane Baker luisterde. Ik geloofde mijn ogen niet toen Norma Jeane later die middag bij me langskwam. Ik knipperde verbaasd met de ogen. Dit moest wel een engel zijn. Een vleselijke en sexy engel! Helemaal voor mij! De volgende dag nam ik foto's van haar op het strand. De dag daarna, en daarna nam ik nog meer foto's op het strand, ik fotografeerde haar elke dag. Ik was gek op haar. Ik wilde op reis vertrekken met haar, naar een plek ver van Hollywood, meteen! Het maakte me niet uit waarheen."

The Golden Years

De zomer van 1949. "Marilyn was net terug in New York, nadat ze in *Love Happy* naast Groucho Marx geacteerd had. Ze belde me: 'Hey André, laten we nog eens wat foto's maken. Laten we geschiedenis schrijven!'

Het was een heel hete, zwoele zomerdag. We reden zo'n 90 kilometer, naar Jones Beach, maar het was al druk op het strand toen we er aankwamen. Ik heb

altijd een hekel gehad aan fotograferen met een massa mensen om me heen, onmogelijk vond ik dat. Ik was teleurgesteld, en we reden een eindje verder, naar Tobey Beach, waar het ook zwart zag van het volk. Ik vroeg me af wat ik moest doen, waar Marilyn en ik de privacy zouden vinden die ik nodig had: ik wilde haar zo graag nog een keer fotograferen. Toen schoot het lot me te hulp. De wind kwam op, wolken vulden de lucht, een bliksem flitste tussen de donderwolken. De strandgangers, bang voor een vreselijk onweer, pakten hun spullen en vertrokken even massaal als ze gekomen waren. Eerlijk gezegd, het leek alsof God het strand had leeggemaakt, alleen voor Marilyn en mij. Het strand was quasi verlaten, ook al viel er geen druppel regen. De wolken verdwenen al vlug, even snel als ze gekomen waren. Enkele uren lang, tot in de late namiddag, wanneer het zonlicht zo mooi valt, kon ik foto's van haar nemen. Ik vroeg Marilyn om te flirten met mijn camera, om al haar sex-appeal uit te spelen. Ze moest sexy zijn zonder vulgair te worden. Ik drukte voortdurend af. Ik vroeg haar te paraderen voor mij, met een parasol in de hand. Ze moest over het zand lopen zoals actrice Lillian Russell

over een podium liep. Daarna sprong en dartelde ze op het strand, onbevangen, en ik drukte af, klik, klik en nog eens klik. 'Deze foto's zullen geschiedenis worden', beloofde ik haar."

Begin van het einde

"Najaar 1952. Ze was nu een grote filmster, niet langer mijn kleine Norma Jeane, het meisje met wie ik indertijd wilde trouwen. Toch voelden we ons echt op ons gemak bij elkaar. Ze wist dat ik haar respecteerde en bewonderde, ze had een blind vertrouwen in mijn foto's. Ze wilde geen kappers of stylistes of visagistes erbij, toen ik die dag foto's van haar nam bij Beverly Hills. We waren oude vrienden, legde ze uit aan haar entourage. Haar wensen waren wet, dus waren we helemaal alleen.

"Het was tien uur 's ochtends toen we begonnen, en het zag er *verrukkelijk* uit. Ik had haar zelden zo goed gehumeurd gezien. Ze deed alles wat ik haar vroeg, zodat ik haar vanuit ongeziene hoeken kon fotograferen.

"In de namiddag wilde ze een schuimbad nemen. ik fotografeerde haar met haar handdoek om haar heen geslagen, ze liet hem even openvallen, zodat ik een glimp van haar naaktheid opving. Het leek alsof ze me wilde zeggen: het is nu of nooit, als je naakfoto's wilt nemen. Ze nodigde me uit voor een etentje, ze zei dat ik haar nu eens voor één keer de baas moest laten spelen. Maar toen haar telefoon rinkelde, veranderde alles. Ze zag er opeens verschrikt uit. Haar humeur sloeg helemaal om. 'Ja ik kom, ik kom'; zei ze. Ik vroeg haar wat er aan de hand was, maar ze antwoordde dat ze me niks kon zeggen. Ze zei me dat ik maar alleen moest eten, en dat ik de rekening naar haar mocht opsturen. Ik had met haar te doen. Ik stond perplex, nam mijn spullen en vertrok.

FOTOGRAAF
ANDRÉ DE DIENES:

Ik geloofde mijn ogen niet toen ze die middag voor het eerst bij me langskwam. Dit moest wel een engel zijn

De laatste keer

1961. Mijn laatste ontmoeting met Norma Jeane was op haar verjaardag, 1 juni 1961. Die namiddag was ik mijn tuin aan het werken toen ik me plotsklaps herinnerde dat het de verjaardag van Marilyn was. Het

moet telepathe gewest zijn, want zonder te weten waar ze was, belde ik op goed geluk naar het Beverly Hills Hotel. Ik had goed geraden. De receptioniste kon me doorverbinden met de suite van Marilyn Monroe, en ik kreeg haar onmiddellijk aan de lijn. Heel bijzonder. Ik zong 'Happy Birthday' voor haar door de telefoon. Marilyn herkende mijn stem en lachte, ze vroeg me om naar haar suite te komen. Ze was helemaal alleen in nummer 10. 'Hoera, dacht ik. Het is bijna weekend, misschien kan ik haar wel overtuigen om een paar dagen met mij door te brengen!' Ze was blij me te zien, en haalde een klein blikje kaviaar en twee flessen champagne uit de minibar. Ze schonk me een glas in, en schonk me steeds bij. Ze was nog altijd mijn lieve Norma Jeane met een hart van goud. Dezelfde als zoveel jaren geleden...

"We praatten lang. Ze kloeg over haar problemen met de studio, 20th Century Fox. Ze hadden eerder die dag een verjaardagsfeest voor haar georganiseerd, maar ze was vroeg vertrokken. Ze had gezegd dat ze moe was. Dat ze alleen wilde zijn. Ze voelde zich ongelukkig. Ze was moe van de lange draaidagen, te moe om 's morgens vroeg alweer op de set te staan. Dat ze alleen maar menselijk was. En dat de studio haar uitlachte, haar gek verklaarde! Dat verbaasde me. Ze was altijd logisch, berekend, coherent, niet gek of hysterisch. Hoe meer we praatten, hoe depressiever ze werd, hoe bitterder ze klonk, moegestreden. Ze liet zich gaan, vertelde me alles wat op haar hart lag.

"Ze was prachtig, maar zo triest, zoals ze daar op het bed zat, tussen haar stapel koffers en kleren. Wat een verschil, deze laatste ontmoeting en onze eerste ontmoeting, vijftien jaar geleden. De ziel van mijn kleine, lieve Norma Jeane was vertrapeld. Ze moest vechten tegen haar tranen. Wat een verschil met het onbezorgde meisje van zestien dat dagen lang op het strand in haar badpak voor me poseerde. Ik wilde haar opmonteren, haar geruststellen. Ik zei haar dat ze er mooier en verleidelijker uitzag dan ooit tevoren. Dat ze een verbazingwekkende vrouw was, intelligent, ervaren, dat de hele wereld aan haar voeten lag. Ze vatte weer wat moed. We toastten op de toekomst. De champagne steeg wat naar mijn hoofd. Ik keek naar het bed, onopgemaakt, ik nam haar in mijn armen, kustte haar, zoals in de goede oude tijd, zei haar dat ze zich beter zou voelen als we de liefde zouden bedrijven. Na al die jaren, nadat we bijna getrouwd geweest waren, kon ik me permitteren haar dit voorstel te doen. Maar ze antwoordde dat ze net een operatie achter de rug had, dat het genoeg was als ik haar gewoon goed vasthield. Toen riep ze uit: 'Jij wilt mijn dood, of wat? Excuseer me, André, ik heb nu rust nodig.' Het waren de laatste woorden die ik uit haar mond zou horen. Een jaar later was ze dood. Ik zou haar nooit meer zien, nooit meer met haar praten... behalve in mijn dromen.

Postscriptum

Zonder datum. Op een dag, toen ik Marilyn fotografeerde, hadden we een lange discussie over reïncarnatie. We waren buiten, wolken dreven door de mooie hemel. Marilyn was gelukkig, ze lachte. Ze zei me dat zij in haar volgende leven een vlinder wilde zijn. Ik keek naar de wolken en zei: "Kijk omhoog, Norma Jeane, er bestaat nog een andere vorm van reïncarnatie. Een groot deel van ons lichaam bestaat uit water. Wanneer we sterven, verdampt dat water, en wordt het een wolk. De wolken worden regendruppels, de regen maakt de aarde vruchtbaar. Het is een levenscyclus die nooit ophoudt." Marilyn antwoordde me: "Wil je dat ik een wolk word? Neem dan een foto!" Ze spreidde haar armen, liep op me af, haar gezicht opgeheven naar de hemel, haar haren in de wind...

André de Dienes, *Marilyn*, speciale
Taschnuitgave met twee hardcover-boekdelen
in een hoes, 848 pagina's, 29,99 euro.
ISBN 978-3-8365-2709-5

Het strand als podium

Marilyn poseert een dagje op het strand voor De Dienes in de hete zomer van 1949. Ze heeft net een film gedraaid met Groucho Marx, en loopt als een actrice met haar parasol over het strand te paraderen, als was het een podium.

De diva

Marilyn is op het toppunt van haar roem, en die begint zijn tol te eisen. De Dienes mag haar een namiddag lang fotograferen in Beverly Hills, zonder coiffeuse, visagiste of schminkster in de buurt. *For old times' sake.*